

Vážená pani docentka Budovičová,

Vážení smútoční hostia,

prišli sme sa rozlúčiť s Vaším manželom, otcom, starým otcom, ale aj našim priateľom a dlhoročným spolupracovníkom ako sa tomu hovorilo „na národa roli dedičnej“, pánom dr. Milanom Budovičom, ktorý zomrel 5. marca v požehnanom veku deväťdesiat rokov.

Narodil sa 26. augusta 1928 v Seredi v rodine školského inšpektora. Jeho otec ako presvedčený československý vlastenec v štátnych službách, bol pre svoje skúsenosti prekladaný na viaceré miesta, kde vykonával svoju zodpovednú funkciu a preto Milan od raného detstva poznával rôzne kúty Slovenska. Pri jednej príležitosti, keď sme sa bavili o Spoločnosť menom Milan, mu rodičia dali z úcty k najvýznamnejšiemu Slovákov, spoluzakladateľovi Československej republiky generálovi Milanovi Rastislavovi Štefánikovi. Vyrastal v kultivovanom rodinnom prostredí, kde bola k dispozícii veľká rodinná knižnica, čo vtedy nebolo bežné a bol vychovávaný k národným tradíciám. Iste aj preto sa mu blízky stal folklór, pretože ako vysokoškolský študent na právnickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave, tancoval v prestížnom tanečnom súbore Lúčnica v rokoch 1949-1952. Tam sa zoznámil aj s Vierou, svojou budúcou manželkou, ktorá bola jeho spolupútničkou cestou životom neuveriteľných sedemdesiat rokov. Tu by som chcel upozorniť, ako si bol Milan Budovič dobre vedomý, akú cenu malo pre neho spoľahlivé zázemie, ktoré mu manželka, sama pracujúca ako vysokoškolská profesorka a vedecká pracovníčka, vytvárala, a čo znamená pre náročné zamestnanie pokojný rodinný život. Rodinná súdržnosť bola najviac viditeľná počas posledných piatich rokov jeho ťažkej choroby. Jeho deti a starostlivosť manželky umožnili, že mohol dlho ostať v domácom prostredí, ktoré mal rád obklopený svojimi milujúcimi a vo svete obrazov a kníh.

Povahou bol športovec. Hrával hokej od študentských rokov, rád lyžoval až do doby, keď mu choroba zabránila športovať. Stadiaľ pochádzal jeho už v študentských rokoch v jeho okolí cenený zmysel pre fair play. Práve preto mu jeho priatelia v Lúčnici hovorili „Milan spravodlivý“ alebo „Milan uznanlivý.“

Patril medzi povojnovú generáciu, ktorá sa snažila všetok voľný čas venovať spoločnosti a lepšiemu zajtrajšku. Zúčastňoval sa prázdninových vysokoškolských brigád na Trati mládeže a Priehrade mládeže. Úspešný bol aj vo svojom štúdiu, ktoré zakončil doktorátom práv. V tom období právo bolo dosť zaznávané, ale on sa aj tak presadil

V roku 1963 v rámci akcie posilňovania slovenských kádrov na ústredných orgánoch prešiel aj s rodinou do Prahy, kde dlhé roky pracoval v Ústrednej rade odborov. V neskorších rokoch sa stal ekonomickým riaditeľom odborárskeho nakladateľstva Práca. Jeho skúsenosti, odborné a spoločenské, našli výrazné uplatnenie po roku 1990, keď sa stal tajomníkom Unie vydavateľu denného tisku v Českej republike. Bol koordinátorom spolupráce so Združením vydavateľov Slovenska, ale najmä organizoval kontakty na Medzinárodnú federáciu vydavateľov v Paríži. Po rozdelení

štátu sa uplatnil vo vydavateľstve Ringiér, kde bol poradcom generálneho riaditeľa. Toto vydavateľstvo vo svojej dobe patrilo k najväčším v Českej republike.

Popri svojom zamestnaní sa venoval časovo náročnej, dobrovoľnej spolkovej činnosti. Vtedy neexistovali platené „mimovládky“, skôr budilo údiv, že niekto je ochotný zadarmo venovať svoj voľný čas len preto, že to považuje za niečo ako národnú povinnosť, lebo taký spôsob uvažovania tiež nebol vítaný. Taký bol Milan a jeho druhovia, ktorí v roku 1969 založili Miestny odbor Matice slovenskej v Prahe. Pre svoje široké kultúrne záujmy a právnické skúsenosti a tiež aj konciliantnú povahu sa čoskoro stal jeho podpredsedom. Po transformovaní na Klub slovenskej kultúry, na ktorom ako právnik mal významný podiel, v tejto funkcii zostal až do začiatku deväťdesiatych rokov, kedy jeho nové zamestnanie a zmeny v spolkovom živote po rozpade štátu ho na nejaký čas odvedli od týchto aktivít. Po odchode na dôchodok sa opätovne vrátil do spolkového života „slovenskej Prahy“ a kde mohol, tam pomohol svojou radou, či výkonom. Poznal som ho takmer tridsať päť rokov. Mimo letných prázdninových mesiacov sme sa každý pondelok stretávali na predsedníctve Klubu a riešili problémy Klubu a Domu slovenskej kultúry. Cenil som si jeho znalosti, nielen z literatúry, ale aj z histórie. Veľa čítal a rád sa so mnou bavil o niektorých témach moderných stredoeurópskych dejín. Mal neobyčajne vyvinutý aj sociálny cit a spolupatričnosť. Nikdy mu nezabudnem, ako som raz spomenul, že neviem, kde by som mohol chodiť na obedy, lebo nejaká závodná kuchyňa v okolí nie je a aspoň jedno teplé jedlo som bol navyknutý jesť po celý život. Bez toho, aby niečo zdvorile odpovedal a odvedol reč na inú tému, mi sám hneď ponúkol a vybavil, že kým sa nenašlo riešenie po niekoľko mesiacov som chodil do závodnej kuchyne vo vydavateľstve Práca na Václavskom námestí, kde mi vždy vopred zakúpil na mesiac lístky.

Aj keď jeho odchod vyvoláva smútok, najmä jeho najbližších, musíme byť radi, že sme ho poznali, že sme sa mohli dlho s ním podieľať na mnohom, čo tu ostáva do budúcnosti. A pre tých, kto patrili k jeho najbližšiemu okruhu priateľov a spolupracovníkov, spomienka na neho ostane v nás, kým budeme žiť.

Češť jeho pamiatke!